

VUOSIKERTOMUS 2020

Hyväksytty kevätkokouksessa 18.3.2021

*Kasvatuksella kohti
vahvaa luontosuhdetta ja
kestävää elämäntapaa*

SISÄLLYS

SISÄLLYS	1
VUOSIKERTOMUKSEN TIIVISTELMÄ	2
1. YLEISTÄ LYKKYn toiminnasta	4
Toimintaamme ohjaavat arvot	4
Henkilöstö ja toimitilat.....	5
LYKKYn ja LYKE-verkoston Jäsenet.....	5
Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan laajuus	6
MAPPA.fi-PALVELU	6
Hallitus.....	6
LYKE-ohjausryhmä	7
Valtuuston kokoukset	8
2. VUODEN 2020 strategisten Tavoitteiden toteutuminen	8
3. VIESTINTÄ	15
4. YHTEISTYÖ	17
5. HANKKEET	18
MAPPA på svenska.....	18
MAPPA 2.0	19
Ulos-Ut-Out -suur tapahtuma 2021 ja webinaarit.....	19
Hankeyhteistyö	19
6. TALOUS JA HALLINTO	20

VUOSIKERTOMUKSEN TIIVISTELMÄ

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto toimii lasten ja nuorten luonto- ja ympäristökasvatuksen edistämiseksi. Toiminnan tavoitteena on tukea lasten ja nuorten luontosuhteen vahvistamista sekä kestävästä elämäntavan oppimista. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi liitto koordinoi ja kehittää **(1)** luonto- ja ympäristökoulutoimintaa tarjoavien **LYKE-verkoston**, **(2)** oppimisen, ympäristökasvatuksen ja kestävästä elämäntavan materiaali- ja palvelupankki **MAPPA.fi**-palvelua sekä **(3)** Suomen suurinta ulkona oppimisen ja ympäristökasvatuksen tapahtumaa **Ulos - Ut - Out**.

Seuraavassa kuviossa on esitetty tärkeimmät tunnusluvut toiminnan laajuudesta vuonna 2020:

Liitolla on vuoteen 2022 ulottuva strategia, jonka mukaisesti liiton visio on olla innostava ympäristökasvatuksen edelläkävijä ja vaikuttaja. Vuoden 2020 toiminnassa painottuivat suunnitelmien mukaisesti strategiset tavoitteet 1, 3 ja 4, mutta vuoden aikana tehtiin myös toimenpiteitä strategiaan liittyviin tavoitteisiin 2 ja 5 liittyen. Tässä on esitetty ensin vuoden painopisteet, sen jälkeen kahden muun tavoitteen tulokset. Tavoitteet eivät toteutuneet täysin toimintasuunnitelman mukaisina haettua niukemman yleisrahoituksen takia. Myös koronapandemia vaikutti vuoden toimintaan. Silti paljon saatiin myös aikaan.

STRATEGINEN TAVOITE 1: LUONTO- JA YMPÄRISTÖKOULUTOIMINNAN VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI KEHITTYY

Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan vaikuttavuuden arvioinnin kehittämistyö saatettiin hyvään alkuun. Opiskelija Milja Kiili (HAMK) totesi opinnäytetyössään MAPPA:n olevan keskeinen ympäristökasvatusmateriaalin lähde ja ehdotti viestintään keskittymistä tärkeämmäksi vaikuttavuuden kannalta kuin uusien materiaalien tuottamista. Opiskelija Salla Kukko (Tampereen yliopisto) aloitti gradunsa ja teki LYKE-verkostolaisten tavoitteisiin liittyen kyselyn, johon vastasi 38 verkostolaista. Myös muita opinnäytetöitä ja hankkeita aiheeseen liittyen laitettiin vireille eri yliopistojen kanssa. Vaikuttavuuden arviointityö jatkuu vuoden 2020 taustatyön pohjalta vuonna 2021.

STRATEGINEN TAVOITE 3: LUONTO- JA YMPÄRISTÖKOULUJEN PALVELUT SEKÄ MAPPA.FI -PALVELU TOIMIVAT ARJEN TYÖKALUINA ETENKIN PERUSOPETUKSESSA JA VARHAISKASVATUKSESSA

MAPPA.fi-palvelun käyttö liki kaksinkertaistui vuonna 2020 edelliseen vuoteen verrattuna. Koronapandemian rajoitukset verottivat LYKE-verkoston asiakaskäyntejä monissa toimipisteissä, mutta toimipisteet kehittivät etäpalveluita yhdessä ja erikseen. Esimerkiksi eri toimipisteiden yhdessä suunnittelema etäretkipolku keväällä avattiin 3 239 kertaa koulujen etäopetuksen aikana. LYKE-verkoston ja MAPPA:n esiteltiin neljässä tapahtumassa ja MAPPA.fi palvelun käyttöä opastettiin yli 15 koulutuksessa.

STRATEGINEN TAVOITE 4: LIITON TOIMINTA ON ENNAKOIVAA JA SE REAGOI KETTERÄSTI OPE- TUS-, KASVATUS- JA NUORISOALAN KENTÄN UUSIIN TARPEISIIN JA TRENDIIN

Koronapandemia oli vuoden 2020 merkittävin toimintaan vaikuttanut tekijä, ja liitto reagoi tilanteeseen kehittämällä etämateriaaleja yhdessä, laatimalla yhteiset koronaohjeet sekä kehittämällä verkoston jäsenten etäosallistumismahdollisuuksia (mm. Parviäly, LYKE-porinat). Liitto löysi uusia yhteistyökumppaneita (Lajitietokeskus, Partioaitta) ympäristökasvatusalan ulkopuolelta. Henkilöstö osallistui ajankohtaisiin seminaareihin ja välitti tietoa ympäristökasvatustutkimuksesta mm. ulkona oppimisen hyötyjä käsittelevän (Anna Haukka) artikkelin avulla, jota luettiin 1 286 kertaa. Yhteistyö ja roolien jako LYKKYn, Ulko-opet ry:n ja Vihreä lippu -ohjelman kesken selkiytyi palaverien avulla. Perustettiin eri organisaatioiden välinen MAPPA-kehittäjien ryhmä, joka auttaa MAPPAn kehittämisessä entistä paremmin tarpeita vastaavaksi.

STRATEGINEN TAVOITE 2: LUONTO- JA YMPÄRISTÖKOULUTOIMINNAN ASEMA VAHVISTUU

Merkittävin vaikuttamistyö tehtiin järjestöjen yhteisen Kestävä koulu -ohjelman parissa <https://www.luontokoulut.fi/kestavakoulu/>. Vuoden lopussa aloitettiin valmistautuminen kuntavaalivaikuttamiseen <https://www.luontokoulut.fi/kuntavaalit/>. Työ näiden molempien parissa jatkuu vuonna 2021. Vuoden aikana kirjoitettiin kuusi lausuntoa tai kannanottoa ja käytiin yhdeksän keskustelua päättäjien kanssa. Lisäksi opastettiin kuutta tahoa, joiden tavoitteena on uuden luontokoulun perustaminen.

STRATEGINEN TAVOITE 5: LIITON LYKE-VERKOSTOLLE TARJOAMAT PALVELUT VASTAAVAT AIEM- PAA PAREMMIN ERILAISTEN TOIMIPISTEIDEN TARPEISIIN

LYKE-verkoston jäsenluokitusta kehitettiin työryhmässä paremmin tarpeita vastaavaksi. Koronapandemia hidasti LYKE-verkoston toimipisteiden vertaisauditointia. Auditointijärjestelmän kehittäminen aloitettiin, tavoitteena joustavuuden lisääminen esimerkiksi etäyhteyksien avulla. Yhdenvertaisuussuunnitelma <https://www.luontokoulut.fi/yhdenvertaisuus/> valmistui kevään LYKE-tapaamisessa verkostoa osallistaen, ja syksyn tapaaminen keskittyi liikuntarajoitteisten osallistumisen mahdollisuuksiin.

VIESTINTÄ

Liitto viesti toiminnastaan ja tavoitteistaan monikanavaisesti, ja somekanavien seuraajamäärät kasvoivat vuoden aikana. Tapahtumissa tavoitettiin vähintään 2 300 kasvattajaa ja opettajaa. LYKE-verkoston sisäinen viestintä hoidettiin sähköpostitse ja Parviäly-ryhmässä (WhatsApp).

YHTEISTYÖ

Liitto tekee yhteistyötä kaikkien Suomen keskeisten ympäristökasvatustoimijoiden kanssa. Merkittävin yhteistyö liittyi Kestävä koulu -ohjelmaan, Ulos-Ut-Out-tapahtumaan 2021, SuomiAreenan keskusteluun 2021 ja kuntavaalivaikuttamiseen. Vuonna 2020 löydettiin myös uusia yhteistyökumppaneita.

HANKKEET

Liitto kehittää toimintaansa monien hankkeiden avulla, joista keskeisin oli ULOS-UT-OUT-suurtapahtuman (15.-17.6.2021) koordinointi. Lisäksi vuoden aikana ”MAPPA på svenska” -hankkeessa MAPPAn käyttöliittymä käännettiin ruotsiksi, ja MAPPA 2.0 -hankkeessa aloitettiin MAPPAn laajentaminen koskemaan myös palveluita ja tapahtumia. Tämän lisäksi liitto on yhteistyökumppanina monissa hankkeissa.

TALOUS

Liiton toiminta rahoitettiin yleisavustuksella (OKM, nuoriso), jäsenmaksuilla, hankeavustuksilla sekä värainhankinnalla. Talous oli tasapainossa – koronapandemian takia matka- ja messukulut pienuivat.

1. YLEISTÄ LYKKYN TOIMINNASTA

Lapsuuden kokemukset luovat perustan luonnon kunnioittamiselle ja ympäristöstä välittämiselle. Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry (LYKKY) tekee työtä sen puolesta, että lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus luontosuhteen rakentamiseen ja kestäväan elämäntapaan kasvamiseen. Liitto on valtakunnallinen nuorisualan palvelujärjestö, joka saa toimintaansa yleisavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

LYKKY on verkostoitumisen ammattilainen ja parviällyn hyödyntäjä:

- Kehitämme ja laajennamme **LYKE-verkosta**, jotta yhä useammalla lapsi- ja nuorisoryhmällä olisi mahdollisuus osallistua laadukkaaseen luonto- ja ympäristökoulutoimintaan opettajiensa ja ohjaajiensa kanssa.
- Ylläpidämme **MAPPA.fi** -palvelua, jotta yhä useampi kasvattaja löytäisi materiaaleja ja palveluita ympäristökasvatustyönsä tueksi.
- Järjestämme koulutuksia kasvattajille, jotta yhä useampi saisi valmiuksia ympäristökasvatuksen toteuttamiseen. Koulutustapahtumista suurin on yhteistyössä kuuden muun toimijan kanssa kehitetty **Ulos-Ut-Out** -suurtapahtumien sarja.

TOIMINTAAMME OHJAAVAT ARVOT

- 🌿 *Luonnon kunnioittaminen.* Toimintamme tukee lasten ja nuorten luontosuhteen vahvistamista ja kestäväan elämäntavan oppimista.
- 🌿 *Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.* Ympäristökasvatus kuuluu kaikille. Luonto- ja ympäristökoulutoimintaan on helppo osallistua, se on esteettömästi ja tasa-arvoisesti eri puolilla Suomen saavutettavissa. Tietoa ja materiaalia ympäristökasvatuksesta on avoimesti saatavilla.
- 🌿 *Yhteisöllisyys.* Toimintamme lähtökohtana on yhdessä tekeminen, kehittäminen ja kumppanuus. Edistämme osallisuutta ja aktiivista toimijuutta.
- 🌿 *Rohkeus.* Uudistamme jatkuvasti toimintaamme ja kehitämme ympäristökasvatusta valtakunnallisesti. Olemme aloitteellisia ja kokeilemme ennakkoluulottomasti uutta.

Tässä vuosikertomuksessa kuvataan ja arvioidaan vuoden 2020 tavoitteiden ja toiminnan toteutumista.

HENKILÖSTÖ JA TOIMITILAT

Liitolla oli vuonna 2020 kaksi vakinaista työntekijää, toiminnanjohtaja ja suunnittelija. Vs toiminnanjohtajana toimi 6.2.2020 asti Kati Vähä-Jaakkola (50 % työaika), ja Niina Mykrä palasi tutkimusvapaalta töihin helmikuun alussa. Suunnittelija Maija Ihantolan työaika jakaantui liiton suunnittelijan ja Ulos-Ut-Out -tahtumahankkeen töihin. Niina ja Maija tekivät 80 % työaika. Määräaikaisiksi työntekijöiksi oli palkattu Satu Hiekko (7.1.–30.6.2020 ja 1.9.–31.12.2020) ja Meri Elonheimo (7.1.–11.6.2020), jotka tekivät sekä suunnittelijan että hanketyöntekijän tehtäviä 50 % työajalla. Lisäksi liitolla oli sihteeriassistenttiharjoittelija Tinto Aaltonen 1.6.–31.10.2020 ja digiassistenttiharjoittelijat Maria Bruun ja Tiiu Kaarela 6.11. alkaen, tämä harjoittelu jatkuu vuonna 2021 huhtikuun loppuun asti.

Liitolle tuotti vuoden aikana palveluita Greenstep Oy (taloushallintopalvelut), Oy Tuokko Ltd (tilintarkastuspalvelut), Hyvä Ihme Design (verkkosivujen ylläpito), RecIT Oy (MAPPA.fi), Louhi (webhotelli), Finla (työterveyspalvelut) sekä DNA ja Elisa (puhelinpalvelut).

Liitolla on toimipiste Tampereella (Kuninkaankatu 39) Toimisto-nimisessä huoneistossa Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piirin alivuokralaisena. Liitolla on käytössään oma huone ja yhteistila. Toimistolla toimii useita luonto- ja ympäristöjärjestöjä. Korona-aika väritti toimintavuotta, ja maaliskuun jälkeen työntekijät työskentelivät pääosin etänä.

Opetusministeri Li Andersonin luona vierailulla Kestävä koulu -ohjelman tiimoilta vasemmalta Sinikka Kunttu (FEE Suomi), Li Anderson, Kati Vähä-Jaakkola (BMOL) ja Niina Mykrä (LYKKY)

LYKKYN JA LYKE-VERKOSTON JÄSENET

LYKE-verkosto tarjoaa lapsi- ja nuorisoryhmille luonto- ja ympäristökoulutoimintaa: Kasvattajat ja opettajat voivat varata julkisen haun tai ilmoittautumisen kautta luonto- ja ympäristökoulupalveluita, joiden tavoitteena on edistää ekologisesti kestävää tulevaisuutta. Oppiminen luonto- ja ympäristökoulupäivänä on monialaista, elämyksellistä ja tutkivaa, ja oppimisympäristönä on luonto tai muu toiminnallisen oppimisen mahdollistava ympäristö. Toiminta tukee varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien toteuttamista. Osallistuminen toimintaan on samalla myös täydennyskoulutusta ryhmän opettajalle tai kasvattajalle.

LYKE-verkostoon kuului vuoden lopussa 59 LYKE-toimipistettä ympäri Suomen, joista 23 oli liiton yhteisjäseniä ja 5 koejäseniä. 33 LYKE-verkostoon kuuluvaa toimipistettä oli vuoden loppuun mennessä sertifioitu kehittämiskeskuksiksi ja 20 toimintakeskuksiksi. LYKE-verkoston jäsenet maksavat joko jäsenmaksua tai verkostomaksua. Ne toimipisteet, jotka organisaationa eivät ole liiton jäseniä, pääsevät vaikuttamaan LYKKYn valtuustossa valitsemiensa henkilöjäsenten kautta. Liitolla oli henkilöjäseniä vuoden lopussa 38.

Liiton (LYKKY) jatkuvana tavoitteena on laajentaa laadukas luonto- ja ympäristökoulutarjonta kysyntää vastaavaksi ja alueellisesti kattavaksi sekä tarjota tukea LYKE-verkoston palvelujen laadun kehittämiseen. Kehitystyötä tehdään yhdessä sekä verkoston asiakkaiden (varhaiskasvatuksen, koulujen ja nuorisotyön) että LYKE-verkoston toimipisteiden kanssa tarpeita kuunnellen. Liitto ylläpitää LYKE-verkoston sertifiointikriteereitä ja auditointijärjestelmää (www.luontokoulut.fi/sertifiointi/): vertaisauditoinnit paitsi varmistavat laatua, myös samalla mahdollistavat vertaistuen.

LUONTO- JA YMPÄRISTÖKOULUTOIMINNAN LAAJUUS

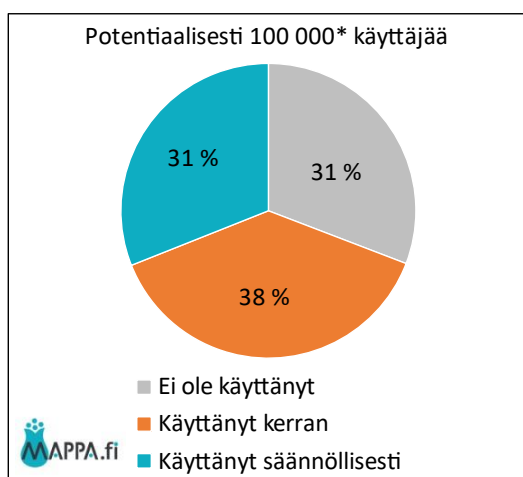
Vuonna 2020 koronapandemia vähensi asiakaskäyntejä, ja verkoston järjestämiin ohjelmiin osallistui vain noin neljäsosa tavallisen vuoden asiakkaista. Toimipisteet täydensivät palvelujaan uusilla etäpalveluilla. Asiakaskäyntejä raportoitiin yhteensä 60 452, joista lapsia ja nuoria vähintään 54 126, eli yhteensä 3 110 lapsi-, luokka- ja nuorisoryhmää. Opettajille ja kasvattajille järjestettiin 34 koulutusta, joihin osallistui yhteensä 801 henkilöä. Asiakasmääriä mitattiin kyselyllä, johon oli 18.3.2021 mennessä vastannut 39 sertifiointia toimipistettä (vastausprosentti 75 %). Asiakaskäyntien määrä on todellisuudessa suurempi, koska kaikki LYKE-verkoston kuulumat eivät vastanneet kyselyyn.

V. 2020 LYKE-VERKOSTOSSA

- 59 tahoja
- JOISTA SERTIFIOITUJA:
- 20 toimintakeskukseksi
- 33 kehittämiskeskukseksi
- YHTEENSÄ (vastannut 75 %)
- 3 110 ryhmää
- 54 126 lasta ja nuorta
- 34 täydennyskoulutusta

MAPPA.FI-PALVELU

MAPPA.fi on keskeisin ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen sekä ulkona oppimisen materiaalipankki ja hakupalvelu Suomessa. Se on suunniteltu tukemaan erityisesti opetus-, kasvatus- ja nuorisotyötä. Palvelua kehitetään yhteistyössä muiden ympäristökasvatustoimijoiden ja palvelun käyttäjien kanssa ja heidän tarpeisiinsa vastaten. Palvelu laajeni vuonna 2020 ruotsinkieliseksi ja se laajenee edelleen vuonna 2021 kattamaan materiaalien lisäksi palvelut ja tapahtumat. Palvelussa on yli tuhat materiaalia yli 200 materiaalin tuottajalta ja käyttäjämäärä kasvaa jatkuvasti: laskennallisesti jo puolet potentiaalisista palvelun käyttäjistä on käyttänyt sitä edes kerran, ja noin viidesosa käyttää sitä säännöllisesti. Palvelua käyttää kuukaudessa jopa 10 000 eri käyttäjää. Tutustu: <https://mappa.fi/fi/etusivu>

*) Arvio perustuu laskelmaan: n. 2 333 peruskoulua (v. 2018), joissa n. 40 000 opettajaa, lisäksi varhaiskasvattajat (30 000), 2. asteen opettajat (20 000), nuorisotyöntekijät ja muut (vähintään 10 000)
Lähde: Vipunen - Opetushallituksen tilastopalvelu

Prosentit: MAPPA-palvelun kävijätilasto 2020

HALLITUS

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton hallituksella oli vuonna 2020 yhteensä seitsemän kokousta, joista yksi oli sähköpostikokous. Hallituksessa oli kuusi jäsentä ja heillä kuusi henkilökohtaista

varajäsentä. Hallituksen puheenjohtajana toimi Johanna Sunikka ja varapuheenjohtajana Marjo Myllyniemi. Hallituksen sihteeri oli Mari Wikholm.

Hallituksen jäsenet vuonna 2020:

Puheenjohtaja Johanna Sunikka (Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus, Helsinki)

Sanna Järvensivu Tuija Hurri	Nuorisokeskus Marttinen, Virrat Hyvärilän nuorisokeskus, Nurmes (vara)
Mari Wikholm Aulikki Laine	Kuopion luonnontieteellinen museo, Kuopio Luontokoulu Tikankontti / SYKLI, Orivesi (vara)
Marianne Aalto Harakan luontokeskus, Helsinki Pauliina Hietaranta	Mahnanan Ympäristökoulu; Hämeenkyrö (vara)
Lotta Palomäki Katri Luukkonen Jenni Skaffari	Lahden kaupunki, Ympäristökehitys (1.1.–13.3.) Villa Elfviikin luontotalo, Espoo (13.3.–31.12.) Luontokoulu Korento, Tampere (vara)
Marjo Myllyniemi Outi Mustonen	Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus, Helsinki Timosenkosken luontokoulu, Oulu (vara)
Maria Salin Heli Suurkuukka	Suomen luontokeskus Haltian luontokoulu, Espoo Liminganlahden luontokeskus, Liminka (vara)

Hallituksen jäsenyys on henkilökohtainen, joten nimen perässä oleva LYKE-verkoston toimipiste kuvaa työpaikkaa, eikä hallituksen jäsen ole toimipisteen edustaja.

Liiton toiminnanjohtaja Niina Mykrä toimi liiton taloudenhoitajana ja jäsensihteerinä.

Liitolla oli vuoden aikana seuraavia edustuksia:

- Edustus Vihreä lippu -toimikunnassa: Hanniina Manner (Marjo Myllyniemi varajäsen)
- Edustus kansallisessa LUMA-neuvottelukunnassa: Maija Ihantola (/ Niina Mykrä)
- Edustus LYKE-verkoston ohjausryhmässä: Olli Viding, ohjausryhmän puheenjohtaja (Vantaan luontokoulu) ja Johanna Sunikka (Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus, Ympäristökoulu Polku)
- Edustus Kymenlaakson liiton ympäristöpoliittisessa neuvottelukunnassa: Tiina Lecklin (Luontokoulu Haili)
- Edustus Metsän oppimispolun ohjausryhmässä: Maija Ihantola
- Edustus Ilo kasvaa ulkona -hankkeen ja Ulos-Ut-Out -tapahtuman ohjausryhmissä: Niina Mykrä
- Edustus Suomen luonnonpäivät -organisaation ohjausryhmässä: Maija Ihantola
- Edustaja Ympäristökasvatus-lehden toimituskunnassa: Niina Mykrä

LYKE-OHJAUSRYHMÄ

Verkoston kehittämisen suuria linjoja tukee myös LYKE-ohjausryhmä, jonka tehtävänä on ollut kuulla sidosryhmiä ja tuoda ajankohtainen valtakunnallisen ympäristökasvatuksen näkökulma mukaan verkoston toiminnan kehittämiseen.

Vuonna 2020 ohjausryhmään kuuluivat

Puheenjohtaja Olli Viding, toiminnanjohtaja, Vantaan luontokoulu
Eija Pietilä, toiminnanjohtaja, Suomen nuorisokeskusyhdistys ry
Elina Pilke, luontokasvatuspäällikkö, Metsähallitus Luontopalvelut
Anna Kettunen, hallituksen jäsen, Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi
Maija Aksela, johtaja, LUMA-keskus Suomi, (Jaana Herranen varaedustaja)
Bernt Nordman, toiminnanjohtaja, Natur och Miljö
Johanna Sunikka, LYKKYn hallituksen puheenjohtaja, Ympäristökoulu Polku
Hanna Pohjonen, Opetusneuvos, Opetushallitus

Asiantuntijana oli mukana myös:

Tanja Tuulinen, Ympäristökasvatuksen valtakunnallinen koordinaattori, Keski-Suomen Ely-keskus

Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2020 kaksi kertaa, 17.3.2020 ja 21.10.2020.

VALTUUSTON KOKOUKSET

Valtuuston kokouksia oli vuonna 2020 kaksi: kevätkokous 13.3.2020 Hämeenkyrössä (valtaosa osallistui juuri valloilleen päässeen koronapandemian takia etänä) ja syyskokous 20.11.2020 koronapandemian takia pääosin etänä (mahdollisuus osallistua myös Tampereella liiton toimistolla).

2. VUODEN 2020 STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Missio: Kasvatuksella kohti vahvaa luontosuhdetta ja kestävää elämäntapaa.

Vuonna 2020 liitto jatkoi perustehtävänsä toteuttamista koordinoimalla ja kehittämällä LYKE-verkoston toimintaa. Keskeisiä toimintamuotoja olivat MAPPA.fi-palvelun kehittäminen, koulutusten ja tapaamisten järjestäminen, neuvonta, viestintä, yhteistyö eri verkostojen kanssa sekä yhteiskunnallinen vaikuttamistyö luonto- ja ympäristökoulutoiminnan sekä ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen edistämiseksi. Toiminnassa toteutettiin vuonna 2019 laadittua strategiaa ja vuoden 2020 toimintasuunnitelmaa. Toiminnalla suunnataan kohti vuotta 2030 ja visiota: Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto on innostava ympäristökasvatuksen edelläkävijä ja vaikuttaja.

Vuonna 2020 painotettiin erityisesti seuraavia strategisia tavoitteita:

- 1) Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan vaikuttavuuden arviointi kehittyi;
- 3) Luonto- ja ympäristökoulujen palvelut sekä Mappa.fi -palvelu toimivat arjen työkaluina perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa.
- 4) Liiton toiminta on ennakoivaa ja se reagoi ketterästi opetus-, kasvatus- ja nuorisoalan kentän uusiin tarpeisiin ja trendeihin; ja

Myös kahteen muuhun strategiseen tavoitteeseen kiinnitettiin huomiota:

- 2) Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan asema vahvistuu; sekä
- 5) Liiton LYKE-verkostolle tarjoamat palvelut vastaavat aiempaa paremmin erilaisten toimipisteiden tarpeisiin.

Seuraavassa esitellään vuoden 2020 toiminnan toteutus, tulokset ja arviointi tarkemmin, painopistealueet ensin. Tuloksia arvioitaessa ja toimintasuunnitelman tavoitteisiin verrattaessa on huomioitava, että liitto sai rahoitusta huomattavasti haettua vähemmän, ja että koronapandemia vaikutti tilaisuuksien kuten messujen määrään.

Syksyn LYKE-tapaaminen MALIKEn liikkumisenapuvälineiden parissa

STRATEGISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2020:

1. LUONTO- JA YMPÄRISTÖKOULUTOIMINNAN VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI KEHITTYÄ

Toimintasuunnitelmassa suunniteltuna tuloksena: luodaan pohja luonto- ja ympäristökoulutoiminnan arvioinnin kehittämiseksi sekä vaikuttavuutta mittaaville opinnäytetöille vuosille 2021-2022

Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan vaikuttavuuden arvioinnin kehittämistyö on saatettu hyvään alkuun vuonna 2020. Tavoitetta toteutetaan koko strategiakauden 2020-2022. Vuonna 2020 on tehty seuraavia arviointia pohjustavia asioita:

KONTAKTIT YLIOPISTOIHIN JA KORKEAKOULUIHIN

Mittari: Aloitetaan yhteistyö vähintään kolmen eri yliopiston tai korkeakoulun opinnäytetyön ohjaajien kanssa.

Tulos: Toteutui

Yhteistyötä arviointiin liittyen tehtiin neljän yliopiston ja yhden ammattikorkeakoulun kanssa.

Tampereen yliopiston kanssa (yhteistyökumppanina professori Kirsi Pauliina Kallio) toteutettiin hankehaku Maj ja Tor Nesslingin säätiöltä. Hakemuksessa suunniteltiin yhteistyössä toteutettava arvioinnin kehittämishanke, jonka pilottiryhmänä olisivat olleet LYKE-verkoston toimipisteet. Vaikka hanke ei toteutunut, suunnittelutyö edistää vaikuttavuuden arvioinnin kehittämistä liitossa. Lisäksi luokanopettajaopiskelija Salla Kukko (ohjaaja Veli-Matti Värri) aloitti vaikuttavuuden arviointiin liittyvän gradunsa tiiviissä yhteistyössä liiton kanssa. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää LYKE-verkoston toimijoiden ajatuksia luonto- ja ympäristökoulutoiminnan tavoitteista ja työn takana olevista motiiveista, jotta tarkentuu, minkä asioiden pitäisi olla arvioinnin kohteena. Tutkimukseen liittyneeseen kyselyyn vastasi 38 verkostolaista. Lisäksi mahdollisuuksista opinnäyteyhteistyöhön ympäristökasvatuksen tiimoilta on viestitty useille opinnäytetyön ohjaajille Tampereen yliopistossa.

Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelija Milja Kiili tutki syksyllä 2020 valmistuneessa opinnäytetyössään ”Ympäristökasvatus perusopetuksen osana”, kuinka opettajat käyttävät ympäristökasvatuksen materiaaleja työssään, ja osana tutkimustaan raportoi erikseen liitolle MAPPA.fi-palvelun käytöstä ja tunnettuudesta vastaajien joukossa. Tutkimustulosten mukaan opettajat kokevat ympäristökasvatuksen tärkeäksi ja että siihen soveltuvia materiaaleja on riittävästi saatavilla, joten tutkimuksessa ehdotetaan jatkossa painostettavan ympäristökasvatuksen viestintään uusien materiaalien tuottamisen sijaan. MAPPA.fi todettiin tutkimuksessa keskeiseksi ympäristökasvatusmateriaalien lähteeksi, mutta alle 60% vastaajista tunsivat sen – tosin kyselyssä monet kertoivat tutustuvansa MAPPAan, kun tutkimuksen myötä saivat kuulla palvelusta.

Helsingin yliopiston opiskelija Markus Högmänder aloitti keväällä 2020 gradunsa liittyen ympäristökasvatusta tarjoavien tahojen muutosteorioihin (Theory of Change), eli käsityksiin siitä, miten heidän toimintansa johtaa toivottuun lopputulokseen. Markus on mm. haastatellut joitakin LYKE-verkoston toimijoita, mutta LYKE-verkosto ei ole ainut tutkimuksen kohde.

Turun yliopiston kasvatustieteen ja erityispedagogiikan opiskelija Kanerva Pärnänen aloitti syksyllä 2020 gradunsa liittyen perusopetuksen ilmastokasvatukseen, ja pyysi liittoa yhteistyöhön. Gradu ei keskity LYKE-verkoston toimintaan, mutta kolmas tutkimuskysymys ”Millainen koulun ulkopuolinen tuki kestävän kehityksen kasvatukseen suhteen kiinnostaa kouluja?” on hyvin kiinnostava myös liiton ja LYKE-verkoston kannalta. Tutkimus on käynnistymässä vasta vuonna 2021.

Osallistuimme marraskuussa avustavana kumppanina *Aalto-yliopiston* EU:n Horizon 2020 -hankehakuun hankkeella ”The Responsive Open Learning Ecosystems (ROLES)” (koordinoijat PostDoc-tutkija Eva Durall ja professori Teemu Leinonen). Hankkeessa mm. arvioitaisiin erilaisia koulujärjestelmän ulkopuolellatimivia malleja, joilla ympäristökasvatus ja luonnontieteen opetus voitaisiin yhdistää. Luonto- ja ympäristökoulutoiminta olisi tällainen esimerkki. Hankkeen toteutuminen selviää vuonna 2021.

TOIMIPISTEIDEN OSALLISTAMINEN ARVIOINNIN KEHITTÄMISTYÖHÖN

Mittari: Kehittämistyöhön lähtee mukaan vähintään 10 toimipistettä

Tulos: toteutui

Arvioinnin kehittämistyöstä on keskusteltu vuoden 2020 aikana kaikille avoimissa LYKE-porinoissa. Salla Kukon kyselyyn vastasi 38 LYKE-verkoston toimijaa kertomalla toiminnan tavoitteista yksilön ja yhteiskunnan kannalta. Kehittämistyö jatkuu toimipisteitä edelleen osallistaen vuonna 2021.

RAHOITUS VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINNIN KEHITTÄMISEEN

Mittari: Löydetään lisärahoitusta vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseen

Tulos: ei toteutunut vuoden 2020 aikana

Hankeapurahaa vaikuttavuuden arvioinnille haettiin Lapsi ja luonto -säätiöltä sekä yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa Maj ja Tor Nesslingin säätiöltä tuloksetta. Syksyllä tehty Aalto-yliopiston EU-hankehakemuksen tulos selviää vuonna 2021.

3. LUONTO- JA YMPÄRISTÖKOULUJEN PALVELUT SEKÄ MAPPA.FI -PALVELU TOIMIVAT ARJEN TYÖKALUINA ETENKIN PERUSOPETUKSESSA JA VARHAISKASVATUKSESSA

Toimintasuunnitelmassa suunniteltuna tuloksena: Luonto- ja ympäristökoulujen palveluiden sekä MAPPA:n tunnettuus kasvaa ja yhä useampi kasvattaja käyttää niitä ympäristökasvatuksen tukena osana tavallista koulu- tai päiväkotipäivää.

MAPPA.fi-palvelujen käyttäjämäärä kasvoi vuonna 2020, ja luonto- ja ympäristökoulut tulivat kasvattajille ja opettajille tutummiksi. Vaikka pandemian aiheuttamat rajoitustoimet vähensivät vierailuja LYKE-verkoston toimipisteissä, luonto- ja ympäristökoulupalvelut sekä MAPPA.fi kasvattivat tunnettuuttaan. Pandemian tuomiin haasteisiin vastatattiin kehittämällä ja tarjoamalla monipuolisia etäopetusmateriaaleja (esimerkiksi vuonna 2020 verkostolaisten yhteistyössä etäluontokouluksi rakentama etärastipolku avattiin 3 239 kertaa) sekä tarjoamalla tukea, kannustusta ja käytännön vinkkejä ulko-opetukseen lisätilan ja turvavälien mahdollistamiseksi <https://www.luontokoulut.fi/korona/> (sivu avattu 738 kertaa). Lisäksi luonto- ja ympäristökoulujen käytäntöjä ja palveluita sopeutettiin turvallisiksi pandemiatilanteessa.

MONIPUOLINEN VIESTINTÄ LYKE-VERKOSTON JA MAPPA.FI-PALVELUN TUNNETTUUDEN LISÄMISESSÄ

Mittari 1: Tavoitetaan uusia opettajia ja kasvattajia viestimällä kuntien opetus- ja sivistystoimien kautta vähintään 60 kunnassa (20% kunnista).

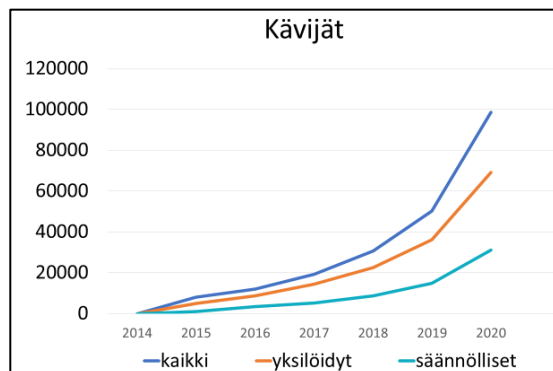
Tulos: ei toteutunut

Riittävään viestintään ei ollut resursseja, koska OKM myönsi liitolle yleisavustusta huomattavasti haettua vähemmän. Viestintä kuntiin tulee lisääntymään vuonna 2021 kunnallisvaalivaikuttamisen tiimoilta.

Mittari 2: Mappa.fi palvelua ja sen uusia työkaluja hyödyntää yli 40 000 opettajaa ja kasvattajaa, joista vähintään kolmannes käy palvelussa useammin kuin kerran

Tulos: toteutui

MAPPA.fi -palvelussa käytiin vuoden aikana 98 620 kertaa, joten käyntimäärä liki kaksinkertaistui edellisestä vuodesta. Kävijöitä saapui MAPPAan 69 171 eri IP-osoitteesta, mikä kuvaa eri käyttäjien määrää kohdallisen hyvin. Palaavia käyntejä oli 31 031, eli käynneistä noin kolmannes.

MAPPA.FI -PALVELUN UUDET TYÖKALUT KÄYTTÖÖN

Mittari: Vähintään puolet toimipisteistä kokeilee ennako- ja/tai jälkitehtäviä. (Kysely toimipisteille asiakasmääräkyselyn yhteydessä)

Tulos: toteutui

Asiakasmääräkyselyyn ennako- ja jälkitehtäviin liittyvään kysymykseen vastanneista LYKE-toimipisteistä kaksi kolmasosaa käytti ennako- tai jälkitehtäviä ainakin joskus, ja 29% toimipisteistä useimmiten tai aina. Etä- ja jälkitehtävien liittämistä MAPPA.fi -palveluun ei ole kartoitettu.

MAPPA.fi-palvelun teemarepuista ja MOK-työkalusta viestittiin yli 15 koulutuksessa ja tapahtumassa ja tekemällä liiton YouTube -kanavalle ohjevideot, joita markkinoitiin myös some-viestinnän avulla. Palvelun yhteiskehittämisen foorumiksi perustettiin MAPPA-kehittäjien ryhmä, johon liittyi 36 toimijaa. MAPPA-kehittäjät kokoontui yhden kerran ryhmän perustamiskokoukseen 15.12.2020.

Koronapandemia kannusti etätehtävien tekemiseen, ja LYKE-verkoston yhteistyönä syntyi keväällä 2020 viidentoista tehtävän etärastipolku, jota opettajat voivat hyödyntää myös oppilaiden etäopiskelussa. Polku ladattiin myös Seppo-pelialustalle kaikkien kopioitavaksi. Polun tehtäviä laati 11 eri LYKE-toimipistettä. Joulukuussa LYKE-verkoston 12 toimipisteen yhteisponnistuksena syntyi Instagram-joulukalenteri, jonka tehtävät kootaan talvirastipolku-teemarepuksi MAPPAan.

4. LIITON TOIMINTA ON ENNAKOIVAA JA SE REAGOI KETTERÄSTI OPETUS-, KASVATUS- JA NUORISOALAN KENTÄN UUSIIN TARPEISIIN JA TRENDIIN

Toimintasuunnitelmassa suunniteltuna tuloksena: Liiton toiminta vastaa aiempaa nopeammin toimintaympäristön muutoksiin, ja pystytään paremmin suuntaamaan ja kehittämään ympäristökasvatuksen tukipalveluja kentän ajankohtaisia tarpeita vastaaviksi.

Vuosi 2020 oli poikkeuksellinen koronapandemian takia. Liitto reagoi tilanteeseen kehittämällä etäpalveluita yhdessä verkostolaisten kanssa, markkinoimalla MAPPA.fi-palvelua korona-aikana lisääntyneeseen ulkona oppimisen materiaalien kysyntään, laatimalla yhteiset koronaohjeet toimipisteille <https://www.luontokoulut.fi/korona/> sekä kehittämällä verkoston jäsenten etäosallistumismahdollisuuksia sekä sekä Teamsissa (LYKE-tapaamiset, kokoukset ja etäkeskustelufoorumi LYKE-porinat) että WhatsAppissa (LYKE-parviäly).

ENNAKOINNIN JA ASiantuntemuksen Kehittäminen Liitossa ja Verkostossa

Mittari 1: Sidosryhmäyhteistyö monipuolistuu: löydetään vähintään kaksi uutta merkittävää yhteistyökumppania ympäristökasvatusalan ulkopuolelta.

Tulos: toteutui

Liitto aloitti yhteistyön Lajitietokeskuksen/Luomus kanssa päämääränä tuoda kansalaistieteen menetelmiä ja työkaluja opetukseen ja kasvatukseen sekä tuoda luonnontieteellinen tutkimus lähemmäksi lasten ja nuorten arkipäivää. Yhteistyö käynnistettiin suunnittelemalla hanke, jolle haettiin käynnistysrahoitusta ympäristökasvatuksen hankeavustuksista (KESELY, selviää kesällä 2021). Myös muita hankerahoitusmahdollisuuksia etsitään hankkeen laajemmaksi toteuttamiseksi.

Liitto pääsi Partioaitan yhteistyökumppaniksi loppuvuonna 2020 toteutetun ympäristöbonusäänestyksen kautta. Liitto tuliäänestyksessä kolmanneksi, ja saa Partioaitalta 20% osuuden bonuksesta vuonna 2022 ympäristökasvatushankkeen toteuttamiseen.

Mittari 2: Henkilöstö seuraa ja jalkauttaa opetus-, kasvatusta- ja nuorisotalan uusinta tutkimusta ja tietoa työajalla.

Tulos: toteutui osittain

Henkilöstö osallistui resurssien puitteissa erilaisiin tilaisuuksiin, esim. Fingon järjestämään Oppimisen visio 2050 – millaista oppimista kestävä tulevaisuus edellyttää? -verkko-seminaariin 15.4.2020 (Niina Mykrä), Tampereen yliopiston ”NYT! Ahdistuksesta ympäristöpoliittiseen toimijuuteen”-hankkeen seminaariin verkossa 28.5.2020 (Niina Mykrä), Kestävän kehityksen tila ja tulevaisuus -tilaisuuteen verkossa 3.6.2020 (Niina Mykrä) ja SYKE:n 25 v juhlaseminaariin ”Kestävyysmurroksen muuttajat - oivalluksia ja ratkaisuja kestävään tulevaisuuteen” 23.11.2020. (Maija Ihantola) ja Sillanrakentajat-hankkeen seminaareihin 9.6.2020 ja 14.10.2020 (Niina Mykrä). Toiminnanjohtaja Niina Mykrän oma väitöskirjatyö antoi liiton työhön näköaloja tutkimukseen. Lisäksi liiton verkkosivuilla julkaistiin Anna Haukan kirjoittama artikkeli ulkona oppimisen hyödyistä https://www.luontokoulut.fi/ulkona_oppimisen_hyodyt/, jota mainostettiin sosiaalisessa mediassa ja joka avattiin 1 286 kertaa. Samoista teemoista käytettiin puheenvuoroja tilaisuuksissa, joihin henkilöstö osallistui.

LYKE-TOIMIJUUDEN VAHVISTAMINEN

Mittari 1: LYKE-toimijuuden vahvistamiseksi on toteutettu vähintään kaksi konkreettista toimenpidettä (esim. yhteinen somekampanja, viestintäpaketti tms.)

Tulos: toteutui

Vuoden 2020 aikana aloitettiin verkoston yhteiset LYKE-porinat eli Teams-alustalla käytävät etäkeskustelut, joita järjestettiin yhteensä kuusi kertaa. Porinoita jatketaan vuonna 2021. Kaikkiin porinoiniin on osallistunut parikymmentä verkostolaista, mistä voi päätellä, että ne koetaan tarpeellisiksi verkostossa.

Vuoden aikana laadittiin LYKE-verkostolle yhteiset koronaohjeet ja yhdenvertaisuussuunnitelma, sekä laadittiin etärastipolku ja joulukalenterin päivittäiset talvirastit. Verkostolaisia osallistettiin näiden laatimiseen, ja kaikki saivat vaikuttaa lopputulokseen.

Mittari 2: Selvitys verkoston jäsenyyppien kehittämisestä on tehty ja sen pohjalta on käynnistetty toimenpiteiden valmistelu.

Tulos: Toteutui

Perustettiin sertifiointiryhmä, jonka työskentelyn pohjalta syntyi uusi jäsenluokitus. Eri taustaorganisaatioiden ylläpitämien luonto- ja ympäristökoulutoimijoiden lisäksi kehitettiin LYKE-kumppanien luokat (jäsenyyssuomuotokijäsenyys), jolloin myös muiden kuin luonto- ja ympäristökoulupäiviä tarjoavien tahojen on mahdollista tulla mukaan verkostoon.

ULKO-OPETUKSEN JA YMPÄRISTÖKASVATUKSEN YLEISTYMINEN – TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSEEN VASTAAMINEN

Mittari: Ympäristökasvatuksen tukipalvelujen kehittämisessä on tehty yhteistyötä ulko-opetuksen ja/tai ympäristökasvatuksen asiantuntijaopettajien kanssa.

Tulos: Toteutui

Järjestettiin yhteistyöpalavereita Ulko-opet ry:n ja Vihreä lippu -ohjelman kanssa ja pohdittiin toimijoiden rooleja ja yhteistyön kehittämistä. Kehittämisyhteistyö MAPPA.fi-palvelun suhteen käynnistettiin perustamalla MAPPA-kehittäjien ryhmä.

Myös kolmivuotisstrategian strategisia tavoitteita 2 ja 5 edistettiin liitossa vuonna 2020, vaikka ne eivät olleet painopistealueita:

2. LUONTO- JA YMPÄRISTÖKOULUTOIMINNAN ASEMA VAHVISTUU

Toimintasuunnitelmassa suunniteltuna tuloksena: Luonto- ja ympäristökoulujen sekä ympäristökasvatuksen asema vahvistuu alkaneella hallituskaudella.

Liiton vaikuttamistyön päämääränä on edistää luonto- ja ympäristökoulutoimintaa sekä ympäristökasvatuksen asemaa.

Vuoden 2020 aikana merkittävin vaikuttamistyö on tehty Kestävä koulu -ohjelman suunnitteluun liittyen yhteistyössä muiden ympäristökasvatustyötä tekevien järjestöjen kanssa. Työryhmään kuului 14 jäsentä, keskeisimpinä Sinikka Kunttu (koollekutsuja, FEE Suomi), Niina Mykrä (LYKKY), Lauri Kurvonen (OAJ), Kati Vähä-Jaakkola (BMOL) ja Jussi Tomberg (Ilmastolukio-hanke, Oulun kaupunki). Työryhmä koontui vuoden aikana eri kokoonpanoilla 12 kertaa, ja Niina Mykrä oli mukana kaikissa näissä palaverissa. Kestävä koulu -ohjelmaa valmisteli ja kommentoi kaikkiaan 22 järjestöä. Työ Kestävä koulu -ohjelman puolesta jatkuu vuonna 2021. Lue lisää: <https://www.luontokoulut.fi/kestavakoulu/>.

Ympäristökasvatusjärjestöjen yhteinen vaikuttaminen kevään 2021 kuntavaaleihin liittyen aloitettiin Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton (Niina Mykrä) johdolla marraskuussa. Kuntavaalivaikuttamisen työryhmässä on liiton lisäksi mukana Sinikka Kunttu (FEE Suomi), Kati Vähä-Jaakkola (BMOL), Eija Pietilä (SNK) ja Kaisa Halme (KIVO). Työryhmä laati kuntavaalitavoitteet, joita ympäristökasvatuksen Pyöreä Pöytä kommentoi. Valmiit kuntavaalitavoitteet allekirjoitti yhteensä kymmenen ympäristökasvatustyötä tekevää järjestöä. Kuntavaalivaikuttaminen jatkuu keväällä 2021. Lue lisää:

Myös muu yhteistyö vaikuttamiseen liittyen on ollut tiivistä, ja osallistuminen työryhmiin ja tapaamisiin on tuonut LYKKYn työlle tunnettuutta. Some-kanavat ovat olleet käytössä. Viestinnästä kerrotaan tarkemmin luvussa 3, ja yhteistyöstä luvussa 4.

MONIPUOLINEN VAIKUTTAMISTYÖ

Mittari 1: Paikalliseen ja alueelliseen vaikuttamistyöhön on tuotettu tukimateriaalia

Tulos: Toteutui osittain

Kuntavaalivaikuttamiseen liittyen tuotettiin muiden järjestöjen kanssa yhteistyössä ”Kohti kestävä tulevaisuutta” -kuntavaaliaineisto, joka esiteltiin LYKE-verkostolaisten käyttöön tammikuussa 2021. Lisäksi LYKE-toimisto on käynyt tapauskohtaisia keskusteluja sekä antanut kulloinkin tarvittavaa asiantuntijatukea uusien luontokoulujen perustamis- ja käynnistämisuunnitelmissa useiden hankkeiden sekä perustettujen luontokoulujen kohdalla. Luontokoulusuunnitelmat edistyvät Jämsällä, Salossa, Harjavallassa sekä Honkajoella/ Kankaanpäässä. Lisäksi Nurmijärveltä ja pääkaupunkiseudulta on otettu yhteyttä uusien luontokoulujen perustamiseen liittyen.

Mittari 2: Aktiivisuus eri prosesseissa: monessako mukana jollakin tapaa, esim. lausunto, kannanotto, työryhmä/työpaja

Tulos - Lausunnot ja kannanotot:

- 25.3. 2020 Metsähallituksen luontopalvelut, Esitys Metsähallituksen luontopalveluiden resurssien allokoimisesta ympäristökasvatukselle; Kirjaamo, Timo Tanninen, Sakari Kokkonen
- 27.3.2020 Edelliseen liittyen viestintää: Ympäristöministeriön tulosohejaus, Pirkko Isoviita ja Miliza Malmelin
- 13.5.2020 Metsähallituksen sidosryhmäkysely luonto- ja ympäristökasvatukseen liittyen
- 26.3.2020 LYKE-verkosto ja kansallisen biodiversiteettiohjelman toimenpiteet. Kannanotto.
- 5.5.2020 Kommenttipyyntö koronaohjeista luontokouluille: ministeri Andersson, OKM ja OPH
- 9.6.2020/ 25.11.2020 Kestävä koulu -ohjelma ja sen päivitys yhteistyössä muiden ympäristökasvatustyöryhmien kanssa. Esitely monille eri tahoille valtioneuvostossa, ks. jäljempänä tapaamiset.

Tulos - Työryhmät ja työpajat:

- 4.2.2020 Metsähallituksen luontopalveluiden keskustelutilaisuus sidosryhmille, Niina Mykrä
- 1.10.2020 Valtakunnallisen LUMA-strategian valmistelu (työpaja Maija Ihantola ja työpajan tulosten kommentointi Niina Mykrä)
- Koko vuosi: Kestävä koulu -työryhmän kokoukset ja tapaamiset yhteensä 12 kpl (Niina Mykrä)
- Joulukuu 2020, Kuntavaalityöryhmä (Niina Mykrä)

Mittari 3: Päättäjien ja virkamiesten tapaamiset ja muu kahdensuuntainen yhteydenpito

Tulos:

- 5.2.2020 Kestävä koulu. Tapaaminen ministeri Li Anderssonin ja erityisavustaja Mika Parkkalin kanssa, OKM Helsinki. Tapaamisessa mukana Niina Mykrä (LYKKY), Sinikka Kunttu (FEE Suomi) ja Kati Vähä-Jaakkola (BMOL).
- 18.2.2020 Kestävä koulu. Tapaaminen erityisavustajat Mika Parkkali (OKM) ja Antti Heikkinen (YM), OKM Helsinki, Tapaamisessa mukana Niina Mykrä (LYKKY), Sinikka Kunttu (FEE Suomi) ja Kati Vähä-Jaakkola (BMOL).
- 4.3.2020 Tampereen kaupungin nuorten ilmastotapahtumapalaveri kestävän tulevaisuuden koordinaattori Tarja Lääperin kanssa (Niina Mykrä ja Maija Ihantola)
- 15.5.2020 Kestävä koulu. Puhelu opetusneuvos Anna Mikanderin kanssa (OKM) (Niina Mykrä)
- Syyskuun alussa lähetetty postia kaikkien puolueiden valikoiduille pirkanmaalaisille kansanedustajille tavoitteena promotoida LYKKYn toimintaa mm. uuden rahoituksen löytämiseksi LYKKYn toiminnalle. Valtaosa lähestymisistä ei tuottanut tulosta (Ilmari Nurminen (SD), Anna-Kaisa Ikonen (KOK), Iiris Suomela (VIHR), Sami Savio (PS) ja Sari Tanus (KD)). Seuraavat tapaamiset järjestivät etäkokouksena:
 - 11.9. Jouni Ovaska, Keskusta (Niina Mykrä ja Maija Ihantola)
 - 11.11. Mai Kivelä, Avustaja Riikka Korpinurmi (alkuperäinen viesti Anna Kontulalle (VAS))
- 15.9.2020 LYKKYn rahoitus ja Oikeus oppia-ohjelma, etätapaaminen opetusneuvos Anna Mikanderin (OKM) kanssa (Niina Mykrä ja Maija Ihantola)
- 16.10.2020 LYKE-verkosto, MAPPA, Kestävä koulu ja OPH, etätapaaminen opetusneuvos Hanna Pohjosen (OPH) kanssa (Niina Mykrä, Maija Ihantola)
- 6.11.2020 MAPPA.fi-palvelun rahoituksen vakiinnuttaminen, etäpalaveri Opetushallituksen kehittämispäällikkö Ulla Kaupin, opetusneuvos Juho Helmisen ja IT-arkkitehti Sami Mäkisen kanssa (OPH)

5. LIITON LYKE-VERKOSTOLLE TARJOAMAT PALVELUT VASTAAVAT AIEMPAA PAREMMIN ERI-LAISTEN TOIMIPISTEIDEN TARPEISIIN

Toimintasuunnitelmassa suunniteltuna tuloksena: Liitto palvelee aiempaa paremmin erityyppisiä ja erilaisissa tilanteissa olevia toimipisteitä. Palvelut kehittävät luonto- ja ympäristökoulutoiminnan laatua, kun toimipisteiden henkilöstön osaaminen kasvaa ja toiminnan laatutyö on ajan tasalla.

Liiton keskeisiä perustehtäviä on tukea ja kehittää LYKE-verkostoa. Vuoden 2020 koronapandemia muodostui keskeiseksi haasteeksi, jonka tiimoilta palveluja kehitettiin – tämä liittyy myös edellä kuvattuun tavoitteeseen 4 liiton ketterydestä. Lisäksi osallistavassa prosessissa valmistui LYKE-verkoston yhteinen yhdenvertaisuussuunnitelma, ja jäsenluokitusta kehitettiin kaikille avoimessa työryhmässä.

PALVELUJEN KEHITTÄMINEN

Mittari: Selvitys toimipisteiden tarvitsemasta tuesta ja palveluista on tehty

Tulos: Toteutui osittain

Osana asiakasmääräkyselyä kartoitettiin verkostolaisten tarpeita yhdenvertaisuussuunnittelun suhteen. Tulokset otettiin huomioon yhdenvertaisuustyössä ja kirjattiin taustaselvitykseen <https://www.luontokoulut.fi/yhdenvertaisuus/>.

Kaikessa viestinnässä LYKE-verkostolle on korostettu liiton pyrkimystä tukea LYKE-verkoston toimipisteitä, ja kannustettu kertomaan toiveista ja tarpeista toiminnan suhteen.

KOULUTUKSET

Mittari: Liiton koulutustapaamiset tarjoavat toimipisteiden henkilöstölle laadukasta ja tarpeisiin vastaavaa täydennyskoulutusta

Tulos: Koronapandemia väritti koulutustoimintaa vuonna 2020. Toteutuneen toiminnan osalta palaute oli kiittävää.

Kevään LYKE-tapaaminen järjestettiin Tampereen seudulla 12.-13.3. Koronapandemia konkretisoitui juuri tuolla viikolla, ja valtaosa osallistujista perui osallistumisensa viime tipassa pääosin työnantajiansa määräyksestä: tapaamiseen ilmoittautuneita oli 35, mutta paikalle tuli 10 verkostolaista ja 3 LYKKYn toimiston työntekijää. Suunniteltu käynti Karhen koululla jouduttiin peruuttamaan. Torstaina 12.3. hallitus piti kehittämisseminaarin. Perjantaina 13.3. Juha Rantanen (Juhan liikkuva luontokoulu Karhu/ Jämi Sport) esitelti omaa toimintaympäristöään Jämijärven Uhrilähteellä ja Kylmänmyllynlähteellä, ja pidimme yhdenvertaisuustyöpajan Koivistonvadin keittokatoksella. Tutustuimme myös Frantsilan Kehäkukkaan Hämeenkyrössä, jossa pidimme kevätkokouksen. Kevätkokoukseen osallistui paikalla olijoiden lisäksi etäyhteyksien kautta 10 henkilöä.

Syksyn tapaaminen järjestettiin Tampereella yhdenvertaisuustyön puitteissa teemalla liikuntarajoitteiset luontokoulussa. Kouluttajana toimi MALIKE/ Kehitysvammaisten Tukiliitto ry. Koulutukseen sisältyi MALIKEn tarjoamana laadukas verkkomateriaali, jonka avulla verkostolaiset pystyivät opiskelemaan myös etänä. Paikan päälle Tampereelle tuli koronapandemian takia vain 5 verkostolaista toimiston väen lisäksi, ja kaksitoista verkostolaista osallistui koulutukseen etäyhteydellä. Koulutuksen tunnelmista viestittiin myös sosiaalisessa mediassa. Tapaamisen pohjalta syntyneet ideat ovat tulossa liiton verkkosivuille myöhemmin löydettäviksi.

Ulos-Ut-Out 2020 -ulkona oppimisen suur tapahtuma siirtyi koronapandemian takia kesäkuuhun 2021.

SERTIFIOINTI- JA AUDITOINTIJÄRJESTELMÄ

Mittari 1: Kaikkien sertifioitujen toimipisteiden toiminta on auditoitu vastaamaan uusia kriteereitä vuoden 2020 loppuun mennessä

Mittari 2: Vähintään puolet yli kaksi vuotta koejäsenenä olleista toimipisteistä sertifioituu vuoden 2020 loppuun mennessä (sertifioitujen koejäsenten lukumäärä).

Tulos: toteutui osittain

62% sertifioiduista toimipisteistä (33 kpl) oli auditoitu uusien kriteerien mukaan vuoden loppuun mennessä. Kaikkiin LYKE-toimipisteisiin, joissa auditointia ei oltu tehty, otettiin yhteyttä, ja keskusteluja käytiin sertifioinnin esteistä ja tuen tarpeista. Koejäsenistä yksi sertifioitui vuoden aikana toimintakeskukseksi. Koronapandemia esti monissa toimipisteissä toimintaa, joten vuodelle 2020 suunniteltuja auditointeja tai sertifiointeja ei voitu toteuttaa. Osa tahoista, jotka eivät kokeneet auditointia tärkeäksi, tai joiden toiminta ei ollut sertifioinnin mukaista, päätettiin siirtää LYKE-kumppaneiksi, joka on uusi vuonna 2020 kehitetty LYKE-verkoston kuulumisen muoto. Auditointijärjestelmän kehittäminen aloitettiin vuoden lopulla. Tavoitteena on lisätä auditointimahdollisuuksien joustavuutta esimerkiksi etäyhteyksien avulla. Työ jatkuu vuonna 2021.

3. VIESTINTÄ

Toimintasuunnitelmassa suunniteltuna tavoitteena: Luonto- ja ympäristökoulutoiminnan sekä liiton tuottamien ympäristökasvatuksen tukipalvelujen tunnettuus kasvaa, jolloin yhä useampi opettaja ja kasvattaja voi osallistua ryhmänsä kanssa toimintaan ja saa tukea sekä malleja ympäristökasvatuksen toteuttamiseen.

Liitto on viestinyt toiminnastaan monissa tilaisuuksissa esittelemällä toimintaa, sosiaalisessa mediassa, MAPPA.fi-palvelussa ja Ympäristökasvatus-lehden välityksellä. Sosiaalisen media kanavista käytettiin Twitteriä, Facebookia ja Instagramia. Facebookissa viestittiin kolmella sivulla: LYKE-verkosto, MAPPA.fi ja Ulos-Ut-Out. Myös Twitterissä ja Instagramissa käytettiin kolmea tiliä: @LYKEverkosto, @haeMAPPasta ja @UlosUtOut.

MONIPUOLINEN JA MONIKANAVAINEN VIESTINTÄ

Mittari 2: Lehtijuttujen avulla tavoitetaan potentiaalisesti vähintään 5000 opettajaa/ kasvattajaa
Tulos: LYKE-verkosto oli esillä Ympäristökasvatus-teemalehdessä, jonka painos on 3400, ja Ympäristökasvatus-verkkolehdestä, joka on kaikille avoin. Lisäksi viestittiin LYKE-verkoston verkkosivustoilla www.luontokoulut.fi, jossa eri sivuja avattiin suomalaisilta palvelimilta yhteensä 146 765 kertaa.

Ympäristökasvatus-verkkolehden LYKE-verkoston ihmisiä -sarjassa julkaistiin vuoden 2020 aikana kaksi artikkelia, joissa esiteltiin Marianne Aalto (haastattelija Kati Vähä-Jaakkola) ja Maija Ihantola (haastattelijana Niina Mykrä). Lisäksi Niina Mykrä kirjoitti artikkelin Ympäristökasvatus-lehden myötätuntoteemaiseen painettuun teemalehteen otsikolla ”Myötätuntoa etsimässä opetussuunnitelmasta”. Muiden lehtiartikkelien kirjoittamiseen ei riittänyt resursseja.

LYKE-verkoston verkkosivustolla vierailtiin koulujen ollessa koronan takia etäopetuksessa huhti- ja toukokuussa yli 7 000 IP-osoitteesta, ja vähitenkin vilkkaina kuukausina yli 2 000 IP-osoitteesta. Erityisen suosittuja olivat sivustolle tallennetut verkostolaisten MAPPA-materiaalit, joita vilkkaammillaan ladattiin tuhansia kertoja. Esimerkiksi luonto- ja ympäristökoulutoimintaa kuvaavalla sivulla käytiin 1 106 kertaa, opetussuunnitelmaa ympäristökasvatuksen näkökulmasta erittelevällä sivulla 2 025 kertaa ja ”Oppimaan koulun ulkopuolelle” -muistilistaa ladattiin 873 kertaa.

Mittari 3: Liiton näkyvyys on kasvanut sosiaalisessa mediassa yhteensä vähintään 15% (kanavien seuraaja- ja tykkääjämäärien kasvu)

Tulos: Sosiaalisen median seuraaja- ja tykkääjämäärät ovat kasvaneet, osin yli 15%.

Sosiaalisen median seuraaja- ja tykkääjämäärät ovat kasvaneet vuoden 2020 aikana: esimerkiksi Facebook-seuraajamäärä on kasvanut @LykeVerkoston osalta 20% (vuoden lopussa 808 seuraajaa), ja postauksia nähtiin 32 273 kertaa. MAPPA:n @materiaalipankki osalta Facebook-seuraajien määrä nousi jopa 26% (vuoden lopussa 2542 seuraajaa). Twitterin @LYKE-verkosto-tilillä seuraajien määrä nousi vuoden aikana 7% (vuoden lopussa 389 seuraajaa) ja postauksia nähtiin 7 138 kertaa. Instagramissa LYKE-verkostolla oli vuoden lopussa seuraajia yli 600.

Sosiaalisessa mediassa viestittiin LYKE-verkoston toiminnasta, MAPPA.fi-palvelusta ja yhteistyökumppanien tapahtumista kuten Ulkoluokka-päivästä ja Suomen luonnon päivästä.

Vuoden aikana liitto teki koronapandemian takia lähiesityksiä korvaavia LYKE-verkoston ja MAPPA.fi-palvelun esittelyvideoita YouTube-kanavalle <https://www.youtube.com/channel/UCNMJHN3s5a9IaAO57-Ins7Q>. Liitto viesti myös FEE Suomen syksyllä perustetun tiedotuskirjeen välityksellä. Toimintasuunnitelmassa mainitulle liiton viestintäsuunnitelman päivittämiselle ja opettajille tai kasvattajille suunnatulle LYKE-uutiskirjeen lähettämiseksi ei riittänyt resursseja.

KAMPANJAT, TEEMAPÄIVÄT JA TAPAHTUMAT

Mittari: Tapahtumissa tavoitetaan vähintään 2000 opettajaa/ kasvattajaa (lukumäärä)

Tulos: Todennäköisesti tapahtumissa tavoitettiin tavoiteltu määrä kasvattajia ja opettajia

Koronapandemian takia tapahtumien määrä väheni. Osa tapahtumista järjestettiin etätapahtumana, jolloin osallistujien määrää on vaikea arvioida. Liitto esitteli toimintaansa opettajille ja kasvattajille seuraavissa tapahtumissa:

- 24.–25.1.2020 Educa-messut, Helsinki (Maija Ihantola ja Satu Hiekko), (n. 1500 osallistujaa osastolla)

- 24.1.2020 Pohjola Nordenin järjestämä Biodiversiteettiworkshop, biodiversiteettipaja ja info (Johanna Sunikka)
- 29.8.2020 Suomen luonnon päivä, LYKE-verkoston luontorunorastipiste Suomen luontokeskus Haltiassa (Maria Salin) ja Suomen Ladun Viiden tien metsähotelli (Juha Rantanen)
- 24.8.2020 ULOS-UT-OUT-webinaari ruotsiksi. (64 osallistujaa)
- 25.8.2020 ULOS-UT-OUT-webinaari suomeksi (seminaarin luennot pysyvästi verkossa) (124 osallistujaa, 300 katselukertaa)
- 8.10.2020 Sykli Marttinen MAPPA-työpaja ja MAPPA/ LYKE-verkosto -esittelypöytä (Maija Ihantola, Niina Mykrä) (n. 170 osallistujaa)
- 9.10.2020 Helsingin OKL:n luontokoulupäivä (esitys LYKKYn toiminnasta Niina Mykrä, videot liittyen LYKE-verkoston ja MAPPAan)
- 28.10.2020 Lumoava luonto – tietoa ja toimintaa luonnon monimuotoisuuden hyväksi -seminaari, järjestäjänä Välke, MAPPA-esittely esittelyvideon avulla
- 16.-18.11.2020 BMOLin syyspäivät etätapahtumana, LYKKY ja MAPPA-esittelyvideot, jotka jäävät verkkosivuille. (n. 100 osallistujaa)
- 9.12. 2020 Ulkoluokka opettaa -etäseminaari järjestäjänä Suomen ympäristöopisto Sykli, Niina Mykrän esitys ja osallisuus paneelikeskustelussa, esittelyt tapahtuma-alustalla LYKE-verkostosta ja MAPPA-filipalvelusta (234 osallistujaa)

SISÄINEN VIESTINTÄ

Verkostolle lähetettiin yksi toiminnanjohtajan tiedotuskirje, joka käännettiin myös ruotsiksi. Ajankohtaisista asioista viestittiin säännöllisesti LYKE-sähköpostilistalla sekä LYKE-parviäly -WhatsApp -ryhmässä.

4. YHTEISTYÖ

Toimintasuunnitelmassa suunniteltuna tuloksena: Yhteistyötä tekemällä saavutetaan paremmin ja kustannustehokkaammin liiton tärkeimmät tavoitteet ja päämäärä eli luonto- ja ympäristökoulutoiminnan sekä ympäristökasvatuksen edistäminen. Yhteistyön avulla saadaan synergiahyötyjä liiton tärkeimpien tavoitteiden toteuttamiseen.

Mittari: Yhteistyön synergiahyötyjen laadullinen arviointi

Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton tärkein yhteistyökumppani on FEE Suomi. Vuonna 2020 uudenlaista yhteistyötä on kehitetty erityisesti Tampereen yliopiston kanssa. Vuoden 2020 mittavin yhteistyöhanke oli usean toimijan yhteistyössä järjestettävä Ulos-Ut-Out -suurtapahtuma, jossa liitto toimii yhtenä pääjärjestäjänä, mutta joka koronapandemian takia siirtyi kesäkuulle 2021. Yhteistyö ja koordinaatio Ulko-opet ry:n ja Vihreä lippu-ohjelman kesken edistyi. Yhteistyöpalaverit pidettiin Natur och Miljön ruotsinkielisen luontokouluverkostohankkeen (Maria Svens, 14.4.2020), Nuorisokeskusyhdistyksen (Eija Pietilä, 12.10.2020) ja Ilmastolukio-hankkeen (Jussi Tomberg, 28.10.2020) kanssa. Osallistuttiin Fingon järjestämään järjestöjen keskusteluun kestävän kehityksen käsitteistä (28.10.2020), ja Metsien Suomi -hankkeen järjestämään Erätauco-keskusteluun ”Kuinka koet metsien suomen viestit?” (7.12.2020). Lisäksi uusia ympäristökasvatusalan ulkopuolisia yhteistyöavauksia tehtiin Malike-tukiliiton, puolustusvoimien ja Mehiläishoitajien liiton kanssa. Liitto osallistui myös yhteistyökumppanina moniin hankkeisiin (ks. tarkemmin luku 5 hankkeet) sekä Suomen luonnon päivän viettoon kouluissa ja päiväkodeissa, Ulkoluokkapäivään sekä Suomen lasten metsäretkipäivään.

YHTEISTYÖKUMPPANIT JA TÄRKEIMMÄT YHTEISTYÖN MUODOT 2020

- Ympäristökasvatuksen Pyöreä Pöytä (FEE Suomen koordinoima laaja ympäristökasvatuksen verkosto): Kestävä koulu -yhteistyö, Vaikuttamisyhteistyö, viestintäyhteistyö
- Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi: Kestävä koulu -yhteistyö, ULOS-UT-OUT, vaikuttamisyhteistyö, Vihreä lippu -ympäristöohjelma, Ulkoluokkapäivä -kampanja, tapahtumat, viestintä (mm. Ympäristökasvatus-lehti)
- Suomen ympäristöopisto Sykli: hankeyhteistyö, ULOS-UT-OUT, viestinnällinen yhteistyö, MAPPA.fi
- WWF Suomi: ULOS-UT-OUT, vaikuttamisyhteistyö, hankeyhteistyö, MAPPA.fi
- Suomen nuorisokeskusyhdystys ja seikkailukasvatusverkosto: ULOS-UT-OUT, toiminnan kehittämisen, tapahtumat
- Suomen Metsäyhdistys: ULOS-UT-OUT, Metsän oppimispolku
- Finlands Svenska Idrott: ULOS-UT-OUT
- Metsähallituksen luontopalvelut: Suomen luonnon päivä
- SYKE: Suomen luonnon päivä, MAPPA.fi
- Suomen luonnonsuojeluliitto: Suomen luonnon päivä
- Natur och Miljö: toiminnan kehittäminen, ruotsinkieliset palvelut
- Luonto-Liitto: vaikuttamisyhteistyö, yhteistyö EDUCA-tapahtumassa
- Suomen Latu: hankeyhteistyö, Ulko-opet ry toimintojen koordinointi ja yhteistyö
- LUMA-keskus Suomi: LUMA-neuvottelukunta, MAPPA.fi
- BMOL: Kestävä koulu -yhteistyö, viestinnällinen yhteistyö, yhteistyö tapahtumissa, MAPPA.fi
- OAJ: Kestävä koulu -yhteistyö
- Fingo: Kestävä kehitys, Kestävä koulu
- Sillanrakentajat-hanke (sidosryhminä ympäristökasvatusverkostot, ympäristökasvattajat sekä ELY-keskukset): verkostotoiminnan kehittäminen
- Suomen ympäristökeskus: Suomen luonnon päivä, Mappa.fi
- Alueelliset ympäristökasvatuksen verkostot: tapahtumayhteistyö, viestinnällinen yhteistyö, vaikuttamisyhteistyö
- Helsingin yliopisto: OKL:n luontokoulupäivä, viestintä opettajaopiskelijoille liiton palveluista
- Tampereen yliopisto: Opinnäyteyhteistyö, hankeyhteistyö, viestintä opettajaopiskelijoille liiton palveluista
- Aalto-yliopisto: hankeyhteistyö
- Oulun kaupunki: Ilmastolukio-hankeyhteistyö, Kestävä koulu
- Ulko-opet ry: ulko-opetuksen yhteistyö
- Nordic Nature Interpretation group: Pohjoismainen yhteistyö
- Lajitietokeskus/Luomus: hankesuunnittelu
- Suomen mehiläishoitajien liitto, sidosryhmäyhteistyö

Lisäksi MAPPA.fi-palvelussa on mukana yli 200 materiaalintuottajaa. Yhteistyökumppaneiksi voidaan sanoa myös tahoja, joiden kanssa olemme olleet samoissa tilaisuuksissa (esim. Opetushallitus, Opetus- ja kulttuuriministeriö, Ympäristöministeriö, ELY-keskukset, Valtioneuvoston kanslia, SIRENE - monialainen ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen tutkimusverkosto, opettajaliitot).

5. HANKKEET

MAPPA PÅ SVENSKA

Vuonna 2020 toteutettiin hanke ”Ympäristökasvatuksen ruotsinkielisten tukipalvelujen kehittäminen MAPPA.fi -palvelun avulla” eli lyhyemmin ”MAPPA på svenska”. Otto A. Malmin lahjoitusrahasto myönsi

hankkeelle 5000 €. Hankkeen avulla MAPPAn käyttöliittymä käännettiin ruotsiksi <https://mappa.fi/sv>, ja MAPPA-palvelua mainostettiin ruotsikielisille kasvattajille. Hanke toteutettiin yhteistyössä Natur och Miljön kanssa.

MAPPA 2.0

Hanke ”Ympäristökasvatuksen tukipalvelut helposti löydettäviksi MAPPA.fi -palvelun avulla”, eli lyhyemmin MAPPA 2.0-hankkeessa MAPPA.fi-palvelua laajennetaan kehittämällä Mappa.fi -palveluun palveluhaku, joka mahdollistaa eri toimijoiden tarjoamien erilaisten ympäristökasvatuksen tukipalvelujen hakeamisen nopeasti ja helposti yhdestä paikasta. Haun avulla käyttäjä löytää esimerkiksi kouluvierailijoita, luonto- ja ympäristökoulujen palveluja, tietoa koulujen ympäristöohjelmista sekä ajankohtaisista koulutuksista, tapahtumista, teemapäivistä ja kampanjoista. Lisäksi tavoitteena on skaalata MAPPA.fi -palvelun työkalut laajasti opetus-, kasvatus- ja nuorisosalalla työskentelevien keskuuteen. Hanke aloitettiin elokuussa 2020, ja se kestää heinäkuuhun 2021 asti. Hankkeen rahoittajana on Ympäristöministeriö Keski-Suomen ELY-keskuksen välityksellä.

ULOS-UT-OUT -SUURTAPAHTUMA 2021 JA WEBINAARIT

ULOS-UT-OUT -suurtapahtuma oli tarkoitus järjestää yhdessä seitsemän muun pääjärjestäjän kanssa 9.-11.6.2020 Nurmeksessa, mutta koronapandemian takia tapahtuma jouduttiin siirtämään ajankohtaan 15.-17.6.2021. Tapahtuman järjestelyjä alettiin suunnitella hybridistrategialla, eli ”tavallisen” tapahtuman lisäksi etätapahtumana. Syksyllä 2020 järjestettiin sekä suomenkielinen (25.8.2020) että ruotsinkielinen (24.8.2020) webinaari korvaamaan pieneltä osin tapahtuman siirtämistä. Tapahtumaa koordinoi liiton työntekijä Maija Ihantola. Tapahtuman valmistelua ohjaa ohjausryhmä, jossa on edustajat kaikilta pääjärjestäjiltä sekä tärkeimmiltä hankekumppaneilta: Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto, Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi, Nuorisokeskusyhdistys (SNK), Finlands Svenska Idrott (FSI), Suomen ympäristöopisto (Sykli), Suomen Metsäyhdistys (SMY), WWF Suomi, Nuorisokeskus Hyvärilä, LUODE-hanke ja Freshabit Life IP -hanke. Lisäksi tapahtuman ohjelmaa on toteuttamassa noin sata yhteistyökumppania. Tapahtumahanketta rahoitti vuonna 2020 Tiina ja Antti Herlinin säätiö sekä yhteistyökumppanit.

HANKEYHTEISTYÖ

Luonto- ja ympäristökoulujen liitto ja LYKE-verkosto osallistuivat yhteistyökumppanina seuraaviin liiton tavoitteita edistäviin hankkeisiin, joissa liitto ei ollut taloudellisena osapuolena:

ILO KASVAA ULKONA

Liitto on yhteistyökumppani Ilo kasvaa ulkona – luontoliikunta osaksi toimintakulttuuria on Suomen ympäristöopisto Syklin ja Suomen Ladun kolmevuotinen (2019–2021) valtakunnallinen yhteishanke. Hankkeessa pyritään lisäämään luontotoimintaa niin varhaiskasvatuksen kuin esi- ja alkuopetuksen arkeen. Toiminnanjohtaja oli hankkeen ohjausryhmän jäsen, ohjausryhmä kokoontui kaksi kertaa vuonna 2020. Liitto tekee hankkeen kanssa viestinnällistä yhteistyötä, ja hankkeessa hyödynnetään MAPPA.fi palvelun työkaluja. <https://ilokasvaaulkona.fi/>

LUONTOSUHDE JA KULTTUURIPERINTÖ

Liitto oli yhteistyökumppanina Kulttuuriperintökasvatuksen seuran Luontosuhde ja kulttuuriperintö -hankkeessa. Hankkeessa järjestettiin ”Kulttuuriperintö lasten ja nuorten luontosuhteen tukena” -koulutus 5.11.2020, jossa luontosuhdetta pohdittiin kulttuuriperinnön näkökulmasta sekä luentoja ja ryhmäkeskustelujen muodossa.

SUOMEN LUONNON PÄIVÄ

Suomen luonnon päivä on luonnon oma vuodesta 2013 alkaen vietetty juhlapäivä, jota vietetään elokuun lopussa, vuonna 2020 28.8. Suomen luonto- ja luontokoulujen liitto on mukana Suomen luonnon päivän ohjausryhmässä. Suomen luonnon päivän vinkit kouluille ja päiväkodeille kootaan vuosittain MAPPA.fi -materiaalipankkiin. <https://suomenluonnonpaiva.fi/>

START

StarT on monialaiseen ja ilmiöpohjaiseen projektioppimiseen perustuva LUMA-keskus Suomi -verkoston hanke, jonka tavoitteena on tuoda kasvatus- ja opetus-alalle uusi, monitieteinen ja yhteisöllinen toimintakulttuuri. Hanketta ohjaa kansallinen LUMA-neuvottelukunta, jossa Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitolla on edustaja. Hankkeen kanssa tehdään MAPPA-yhteistyötä. www.luma.fi/start/

6. TALOUS JA HALLINTO

Liiton talous oli vuonna 2020 tasapainossa. Liiton tärkeimmät tulot olivat:

- Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä yleisavustus nuorisotyön palvelujärjestölle
- Jäsen- ja verkostomaksut sekä koulutustapaamisten osallistumismaksut
- Hankerahoitukset: Ulos-Ut-Out -tapahtumahanke (useita rahoittajia), MAPPA på svenska (Otto A. Malmin lahjoitusrahasto) ja MAPPA 2.0 (Ympäristöministeriö/ Keski-Suomen ELY-keskus)
- Muu varainhankinta: Mappa.fi -mainosmyynti ja Ilmiöt -kirjan tekijänpalkkiot

Liiton merkittävin menoerä olivat henkilöstökulut, muissa kuluissa merkittävimmät kululajit olivat markkinointi ja viestintä, hallintopalvelut ja toimitilakulut. Koronapandemian takia matkakulut ja messukulut olivat vuonna 2020 talousarviota huomattavasti pienemmät.

Taloudellista tilannetta kuvataan tarkemmin tilinpäätöksessä.